

Választott hazája, Magyarország: Juliette Camps

Kilenc éve él Magyarországon egy fiatal francia nő, akit nem családi kötelékek fűznek ide, hanem annál talán több: Magyarország, a magyar nyelv és kultúra szeretete. Derűs, mosolygós, ugyanakkor, mélyen érző és gondolkodó ember, aki elhivatottságának érzi a magyar kultúra közvetítését Franciaország felé.

– Juliette, legszívesebben a közepébe vágnék, de kezdjük néhány életrajzi adattal.

– Franciaországban születtem, Párizs környékén. Francia nyelvet és irodalmat, latint és ógörög nyelvet tanultam. Ebből szereztem tanári diplomát. Először Nimes-ben tanítottam. Ez egy nagyon szép római kori város, ahol csak egy évig dolgoztam. Annesy-be kerültem, mely az Alpokban van, s a kedvenc helyem Franciaországban. Nagyon boldog voltam ott.

– Mégis elég hamar országhatáron kívül találtál magadnak munkát. Ez szándékos volt, vagy csak így hozta az élet?

– Tudatosan kerestem olyan várost, ahol nem ismerek senkit. A munkám által akartam megismerni más országokat, hiszen francia iskolák szerte a világon léteznek. Gondoltam, először Franciaországban készülök fel, ott legalább nincsenek nyelvi nehézségeim.

– Az első külföldi utad Amerikába vitt...

– Igen, Berkeley-be, Észak-Kaliforniába, San Francisco mellé. Fantasztikus hely volt, minden nagyon modern, már szinte a jövőben él. Azért mentem oda, mert a barátomat követtem. Magamtól nem választottam volna. A terveim között elsősorban Közép-Európa szerepelt, valamelyik volt kommunista or-

szág, mert azt gondoltam, hogy ott biztosan alakul valami. Máig bánom, hogy nem tudtam itt lenni már 1989-ben, bár először nem Magyarországra gondoltam, hiszen nem is ismertem.

– Aztán tettél is lépéseket, hogy elkerülj Amerikából.

– Úgy éreztem, hogy ha még egy évig maradok, soha nem leszek képes elmenni máshova. Több főváros francia gimnáziumába küldtem el az önéletrajzomat, állást keresve. Kedvező válasz érkezett Lisszabonból, Törökországból, Bankokból és Budapestről is.

– Nem félsz egyedül járni a világban?

– Nem, mert az egész világban otthon érzem magam. Korábban turistaként is gyakran utaztam egyedül. Azon, hogy egyedül vagyok külföldön, már rég túltettem magam.

– Miért éppen Budapestet választottad ebből az egzotikus névsorból? Igaz, hogy egy szinte hihetetlen történet segítette végül a döntésben?

– Igen. Miközben néztem „Az angol beteg” című filmet, egyszer csak – már a film elején – felcsendült egy dal (Szerelem, szerelem...), minden zenei kíséret nélkül, tisztán, különleges énektechnikával. Azonnal mélyen megérintett, szinte a felismerés erejével hatott rám ez a melankolikus dal. Olyan volt, mint én. Ritkán fordul elő ilyen az ember életében egy zene hallatán, egy kép láttán, egy találkozáskor... Később kiderült, hogy Sebestyén Márta énekelt, magyarul, de a film nem magyar volt, és én egyébként sem tudtam magyarul.

– Tehát akkor és ott eldőlt, hogy Magyarországot választod.

– Igen, mert ahogy mondtam, eleve Közép-Európa-ba vágytam. Ez a dal csak konkrétan Magyarországra adta meg a döntő lökést, mert először egyébként Csehországra gondoltam, hiszen Prágában kétszer is jártam. Akkor megvettem, Sebestyén Márta és a Muzsikás együttes ott kapható összes lemezét, s mindjárt el is kezdtem magyarul tanulni. Először egy angol-magyar nyelvkönyvből, de aztán az édesanyám küldött egy francia-magyart.

– Nyelvésként, milyenek találtad a magyar nyelvet?

– Rögtön beleszerettem a nyelvbe, már ott, Amerikában. Nekem nem volt annyira nehéz, sőt bizonyos szempontból könnyű a magyar nyelv. Nincsenek nekem csak három igeidő van, és nagyon logikus. Májusban kezdtem el tanulni és a tanév kezdése előtt már itt voltam. Komolyan mondom, hogy amikor idejöttem, már elég jól ismertem a nyelvtant, bár alkalmazni nem tudtam, mert ott senkivel sem beszéltem. A szókinccsem szinte nulla volt.

– Hallgatva téged, ezt most el sem tudom képzelni. Idejöttél, négy évig tanítottál a francia gimnáziumban, majd abbahagytad a tanítást. Miért?

– Mindig imádtam tanítani, és nagyszerű tanítványaim voltak. Máig tartom velük a kapcsolatot, de a közalkalmazotti lét, a biztonság – ha jó vagy, ha rossz – és az ebből fakadó hangulat, hamar rájöttem, nem nekem való. Már korábban elhatároztam, hogy ha már nem tudok olyan lelkesen tanítani, mint az elején – abbahagyom. Tíz évig tanítottam, most már valami mást szerettem volna csinálni.

– *Létrehozta hát az Orpheia nevű kulturális ügynökséget.*

– Igen, 2001-ben, de már a tanítás éveit keresem azokat a helyeket, ahol népdalokat énekelnek, zenélnek. Elég korán rájöttem, hogy sok nagyszerű énekes, együttes és művész van Magyarországon, akiket külföldön, sőt még talán itt a hazájukban sem ismernek eléggé. Fokozatosan kialakult bennem, hogy a magyar kultúrával szeretnék foglalkozni, a képviselőinek bemutatásával Franciaországban. Beleszerettem az országba, mikor idejöttem, pedig előtte semmit sem tudtam róla. Ezt az érzést szerettem volna megosztani a francia emberekkel, akik – bár azóta változott a helyzet – alig tudnak valamit a magyarokról.

– *Pontosan mi az Orpheia tevékenységi köre? Mely művészekkel, együttesekkel dolgoztál, dolgozol szívesen?*

– Művészeti menedzser vagyok, koncertszervezéssel, kulturális események szervezésével, lemezkiadással és műfordítással is foglalkozom. Nem a már ismert embereket akartam menedzselni. Olyan művészekkel szerettem volna dolgozni, akik valahogy mások, akiknek ráérzek a tehetségére. Fontos, hogy mindegyik „napsugár tehetségű” legyen, és méltóképpen képviselje a magyarokat Franciaországban. Ilyen volt Pálya Bea, a gyönyörű hangú népdalénekes, akire az elsők között találtam rá. Még a saját hazájában sem ismerték eléggé, amikor találkoztunk, s ma már gyakran szerepel külföldön is. Nagyszerű együttes a világzenét játszó *Folkestra*. Itt van *Fassang* László, orgona- és zongoraművész is, akinek én szerveztem az első zongora hangversenyeit. Legújabb felfedezésem pedig a *Szent Efrém* bi-

zánci férfikar. Éppen most dolgozom a lemezükön, amely remélhetőleg hamarosan megjelenik.

– *Tevékenységedet 2004-ben az Artisjus-díjjal jutalmazták. Milyen elismerés ez?*

– Ez a Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület díja. Minden országban van ilyen. Az indoklás szerint a magyar kultúra terjesztése érdekében végzett kiváló munkámért kaptam.

– *Eddig az életedben a zenei szervezések voltak túlsúlyban. Most mintha a fordítói munka került volna előtérbe.*

– Mindig is átfogóan szerettem volna bemutatni Magyarországot. És a magyar kultúrába beletartozik az irodalom is. Nem szabad elfelejteni, hogy ez az első szakmám is. Most értek el ezek a feladatok. A Petőfi Irodalmi Múzeum megbízott, hogy fordítsam le franciára a világszerte bemutatkozó *József* Attila emlékkiállítás kísérő szövegét. A franciára már átültetett versek közül kellett kiválogatnom a legjobb fordításokat. Szintén a Petőfi Irodalmi Múzeum kért fel arra a nagy munkára, amin jelenleg is dolgozom. Honlapjukon kortárs magyar írók és költők szerepelnek egyre növekvő számban, rövid életrajzokkal s a műveikből vett részletekkel. Következő lépésként franciára, németre és angolra kell mindezt lefordítani. Én a francia fordítást végzem és nagyon beleszerettem ebbe a nehéz, de szép munkába. Már most tudom, hogy kitől fogok majd fordítani (pl. *Háy* Jánostól). Az írókat is úgy nézem, mint más művészeket. Ki az aki más, aki megérint engem?

– *Jól érzem, hogy megint valamilyen döntés, választás előtt állsz? Hiszen te vagy az Orpheia szinte egy személyben. Eleget tudsz tenni ennyi feladatnak?*

– Válaszbanom kell a tevékenységeim közül. Szeretném, ha megmaradna a zenei vonal is, de ha fizikailag és anyagilag nem bírom tovább, akkor most elsősorban a fordítást választom.

– *Országot nem akarsz váltani, ugye?*

– Nem, Magyarországon maradok, de nem tudni, mit hoz a sors. Mindenesetre erőt ad nekem, hogy életem forгатókönyvét bármikor én is újraírhatom. Mint ahogy eddig is tettem...

Radnics Magdolna

Kedves Barátunk!

Köszönjük, hogy a Filantróp Társaság Barátság Egyesületének, mely a Barátság című folyóirat kiadója, juttatta személyi jövedelemadójának 1%-át: 80 015 Ft-ot. A pénzt a lap megjelentetésére fordítottuk. Kérjük, gondoljon ránk ismét, amikor 2005. évi személyi jövedelemadójának 1 százalékáról rendelkezik és kedvezményezettként a Filantróp Társaság Barátság Egyesülete adószámát:

18037511-1-43

tüntesse fel. Zárt borítékban, adóbevallásával együtt küldje meg az Adóhivatalnak.

Fontos, hogy Ön a borítékon megadja nevét, lakcímét és adóazonosító jelét is.

Köszönettel és tisztelettel:

Mayer Éva
elnök